

ELHEKETA: ASTE HUNTAKO SOLAS-GAIA

1. Nor da Maria Zaharra?
2. Zertaz mintzo da. Nor jarraitzen ditu?
3. Zer eraiten du otsoez, Thomasez, Piarrresez?

PIARRRES

II

MARIA ZAHARRA 3

"Gaur on, gaur on; Maria! Ongi-ethorria zuri. Aro hitsa hautatu duzu, gaur, Oihanalderat hola ethortzeko... Gopor bat esne harturen duzu, barnetto horren berotzeko..."

"Ba, to, ez daia ezetzik erranen, Thomas. Artho xuritzea zintutela uste nian, egiaren erraiteko. Ez nauk-ni, eskalea. Eta badakik adixkide onetarat baizik ez naizela joaiten sekulan. Plazatar riek berentzat atxik ditzatela beren bi-arditeko txarrak. Jende hobeagorik atxemaiten diat, beharrik, bazter-etxe hautan guzietan. Ah! Thomas, negu borthitza zioak, dorphea zinez ni bezalako xaharrentzat. Bainan ez nauk harritzen ere. Sekulako ametsak eginak ditiat! Eta gero, iragan egun horietan guzietan, nere xakurra dena lausengu heldu zitzaiztanean ondotat, gathu milinga bat bezala, nere belhauneri fereka eta fereka! Larrungo ithurriek sekulan ez die dirdiratu, orai zonbeit egun bezala, eta nere hezurretako minak asiki eta asiki ari zitzaiztanean, gauaz eta egunaz! Banindioian, elhur eta horma itsusirik behar ginduela oraino!... Oisoak ere agertu omen dituk hor, Zugaramurdiako kasko horietan!..."

"Zaude deskantsu, Maria, ez da gaur otsorik hunarako!..."

"Bazukek, Piarrres. Bainan ez duk behi hola izan Senperen, eta nihaurék, haurrean, mihi alimale bat dilindan, begi odoliztatu batzuekin-larre-hegitik niri begira ikusia diat otsoa. Orai, axerriak balinbadira ere non nahi, otsorik bederen ez duk hemen gaindi ageri. Eta gero, chaiz otsoek izituko luzketen hetarik. Zer muthikoa egina haizen, eta zer Oihanaldeko nausia egingen dukan egun batez! Bal bezen berant, hatik; ez dea hala, Thomas?... Eta ehintzen bada, burrean, halako izigarri hetarik. Lapin²-buru bat baino gehiago ehintzen eta; hogoita bortz aldiz besoetan ekarri baihaut, sukalde huntan, eta orai ni nagon tokian berean. Gaurko elhur-luma horietarik batto bezen arina kausitzen hindutan. Eta orai, -bi erhiekin atxik nindezakek hor, Jainkoaren lorian!

Pour memoire = Orhoitzako

IZAN

zitzaitakan = il m'etaut
 zitzaitakan = il m'etaut
 zitzaitakan = il m'etaut

Ni mauch (mauch) (BN) = je suis
 Hi haiz = tu es
 Hura daik = il est

Ga gaitak (gaitak) (BN) = nous sommes
 Zuek zirezte = vous etes
 Heke ditak = ils sont

UKAN

Nik nikan (nikan) = traitement masculin
 Hik huen = tu es
 Harek zikan = si l'on s'adresse à une femme
 Guk gikan = à
 Zuek zintzen = une femme
 Heiek zirekan = remplacer le pronom
 Els ariant = il

Indicatif Imp.
 J'arrai

traitement masculin.
 Si l'on s'adresse à une femme
 remplacer le pronom.

ADITZ IRASKUNTZA

- 31. Badakik - 32. Ditzate la
- 33. Diat - 34. Zaude deskantsu
- 35. Luzkete.

31 JAKIN. Indicatif Present

Nik dakit = je le sais	Dakit = je le sais	Objet Pluriel
Hik dakiku = tu le sais	Dakiku = tu le sais	
Zuek dakizu = vous le savez	Dakizu = vous le savez	
Harek daki = il le sait	Daki =	
Guk dakigu = nous le savons	Dakigu =	
Zuek dakizue = vous le savez	Dakizue =	Pluriel
Heiek dakite = ils le savent	Dakite = etc	

32 UKAN. Subjonctif Present. Objet Pluriel

Nik ukandagan (que je l'aie)	Ukandagan (que je les aie)
Hik ukandagan (que tu l'aies)	Ukandagan (que tu les aies)
Zuek ukandagun (que vous l'ayez)	Ukandagun
Harek ukandagan (qu'il l'aie)	Ukandagan
Guk ukandagun	Ukandagun
Zuek ukandaguen	Ukandaguen
Heiek ukandagen etc.	Ukandagen etc.

UKAN. Conj. familiere. Indicatif Present (33)

Nik diat diat = je l'ai	ditat = ditant
Hik duk dun = tu l'as	ditak = ditan
Harek dik din = il l'a	ditik = ditin
Guk dugu denagu =	ditagu = ditinagu
Zuek duzue duzue =	dituzue = dituzue
Heiek die dine = etc	ditie = ditine

34 EGON. Imperatif

Hi Hago → reste!	Ga Gauden → resten!
Zu Zaude → restez!	Zuek Zaudete → restez
Hura B E G O → qu'il reste!	Heke Beide → qu'ils restent